

oni podalje našeg folklor. To su odlike ovog ozbiljnog djela Tomcovoga, kje je — čini se — zamišljeno ciklički, t. j. avtor želi — ma da to nije nigde istaknuo — da njegove, »Belokrajinske« ispune čitav program jednog koncerta, da u svojoj šarolikosti ožive cijeli jedan kraj, »Belukrajinu«, sa svim njezinim folklornim značajkama. G. Tomc je učinio veliku uslugu slovenačkog modernoj muzici, upozorio ih je svojim djelom »Belokrajinske«, da u Belokrajini doista živi najstarija slavenska muzička tradicija.

M. Švarski.

Dr. Jože Lavrič, Organizacija statistike v Jugoslaviji. Banovinska zaloga šolskih knjig in učil. Ljubljana 1935.

Ta knjižica je poskus, menda prvi, prikazati pregled celokupne administrativne statistike, v naši državi, bodisi da gre za primarne statistike, to je, kadar gre za neposredno, iz statističnih namenov povzročeno številčno zajetje pojavov, bodisi za sekundarne statistike, ki se nabirajo kot postranski produkt nekega drugega administrativnega poslovanja.

Za dobro stran takega prikaza smatram, ne samo, da informira, katera statistika, kje in na kaki pravni osnovi se vodi, ampak zlasti tudi, da omogoči oziroma olajša kritičen odnos do številke. Četudi bi namreč statistike bile čisto točne, kar pa v največ primerih niso, je treba pri praktični uporabi in zlasti pri časovni in krajevni primerjavi števil, ugotoviti njih identično, kaj so in predstavljajo in njih genezo, od kod so in prihajajo.

Le če tako številko vsestransko spoznamo, jo moremo s pridom in prav uporabiti posebno v njeni analitični funkciji pri raziskovanju vzročnih zvez in razvojnih tendenc.

Poglavja: osnove naše statistike, demografska, agrarna, gozdna, rudar-

ska, finančna in prosvetna statistika so bila objavljena v »Času«, l. XXIX., števil. I.-II. in III.

Résumé.

L'auteur expose l'organisation de la statistique administrative en Yougoslavie — de la primaire aussi bien que de la secondaire — par rapport à ses représentants et à sa base légale.

Bien qu'à sa naissance l'Etat yougoslave ait trouvé sur son territoire trois bureaux statistiques déjà existants (à Belgrade, à Zagreb et à Sarajevo), la nécessité de l'adaptation du service statistique aux circonstances changées s'imposait.

Actuellement le service de la statistique officielle, tant qu'il s'agit de la statistique centrale, est concentré à »La statistique générale de l'Etat«, qui est agréée au Ministère de l'Intérieur.

Le présent aperçu fait voir que la statistique yougoslave, n'ayant peut-être pas joui jusqu'ici d'une bonne réputation ni au pays ni à l'étranger, a fait, au cours de ces dernières années de grand progrès, de la sorte que sa réputation devant l'étranger peut être considérée, d'ores et déjà, comme réhabilitée.

»La statistique générale de l'Etat« a publié en 1931 les annuaires statistiques pour les années 1929 et 1930 et en 1934 les annuaires pour les années 1931 et 1932. On a tout lieu d'espérer que dorénavant les annuaires yougoslaves pourront marcher du même pas avec ceux de l'étranger.

A côté de cette statistique centrale il existe un grand nombre de services statistiques dispersés dans les divers ressorts administratifs, qui ont, ces temps derniers, fait paraître un nombre important de publications remarquables.

En dehors des bases générales de l'organisation de la statistique, dans le

présent aperçu sont traitées des différentes questions se rapportant à la statistique démographique, agraire, forestière, minière, ombrométrique, hydrographique, hydraulique, financière, économique, sanitaire et à la statistique relative au trafic, à l'électrification, à la Prévoyance sociale et à l'instruction publique.

Dan chacun des chapitres du livre sont mentionnés les ouvrages les plus importants parus jusqu'ici. De même sont citées les lois, les décrets et les règlements, aussi bien que les arrêtés ministériels les plus importants qui d'un côté règlent le fonctionnement de la statistique primaire et de l'autre servent de base à la statistique secondaire.

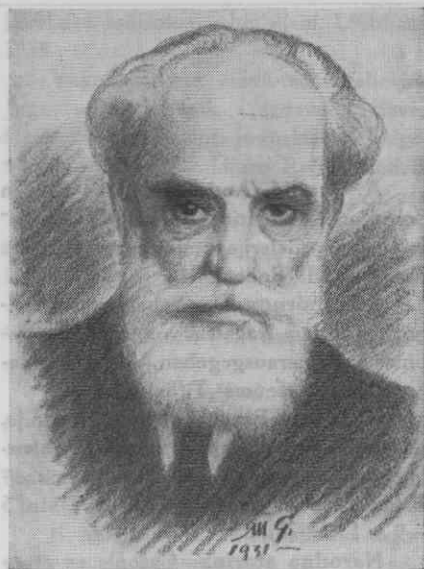
Les remarques méthodologiques et critiques sont réduites à la mesure indispensable.

† Čeda Mijatović.

U Londonu je umro 14 V 1932 u dubokoj starosti bivši ministar i akademik, finansijer i nacionalni ekonom, pisac i istorik Čeda Mijatović, rođen u Beogradu 6 X 1842.

Obim rada pokojnog Mijatovića je vrlo velik. U tom mnogostrukom radu njegove istoriske rasprave zauzimaju vrlo vidno mesto. Mijatović se istina specijalno istorijom intenzivno bavio samo oko dvadeset godina, pa je onda ostavio to polje, i vraćao se posle toga istoriji retko i to samo uzgred i prigodom.

Za našu istorijsku nauku je necenljivo velika šteta što je Mijatović napustio rad na istoriji, jer on je bio bez sumnje najveći istoriski talenat u našem narodu. Mijatović je više no i jedan naš istorik duboko osećao prošlost u svima tančinama, i imao je smisla, talenta i snage da je plastično, živo i slikovito prikaže. Njegove ras-

prave o staroj srpskoj trgovini, o finansijama u Nemanjićskoj državi, o Bacšićima, o srpskoj emigraciji pri prodiranju Turaka, i, nada sve, njegovo veliko delo u dve knjige o despotu Đurđu Brankoviću, ostaće za sva vremena uzorna dela naše istoriografske literature.

Čeda Mijatović je bio romantičar, uvek pun idealizma i fantazije, pun zanosa i oduševljenja. Zbog tih svojih osobina i sklonosti on, po pravilu, nije video našu prošlost onako, kakva je ona u stvari bila, nego je u svojoj romantičarskoj fantaziji uvek sve ulepšavao, pa je prikazivao samo pozitivne strane u našem srednjevkovnom životu i uvek je sve idealizirao.

Da je prošao dobru školu, koja bi ga uputila na kritičnost i akribiju i naučila ga da traži i prikazuje istinu, bez obzira na to, kakva je ona, koja bi ga naterala da obuzdava svoju romantizmu sklonu fantaziju, Mijatović bi ne samo po svome talentu, nego i po svojim radovima, bez sumnje bio naš najveći istorik. St. Stanojević.